

**UCHWAŁA NR XIII/105/2016
RADY GMINY ŚWIĄTKI**

z dnia 30 marca 2016 r.

w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012 – 2015”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1515 z późniejszymi zmianami) **Rada Gminy Świątki uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2012-2015” za 2015 rok, stanowiące załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Świątki

Tomasz Szewczyk

Załącznik nr 1
do Uchwały Nr XIII/105/2016
Rady Gminy Świątki
z dnia 30 marca 2016 r.

Sprawozdanie

z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar

Przemocy w Rodzinie dla Gminy Świątki na lata 2012 - 2015

ZA OKRES OD DNIA 01.01.2015 R. DO 31.12.2015 R.

Świątki, 30 marzec 2016 rok

Spis treści

I. WPROWADZENIE.....	3
II. TWORZENIE GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.....	5
III. PROWADZENIE PORADNICTWA I INTERWENCJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZECZ DZIAŁANIA EDUKACYJNE SŁUŻĄCE WZMOCNIENIU OPIEKUŃCZYCH I WYCHOWAWCZYCH KOMPETENCJI RODZICÓW W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE	5
III.I. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych w 2015r.....	6
IV. ZAPEWNIENIE OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE MIEJSC W OŚRODKACH WSPARCIA	8
V. ZAKOŃCZENIE.....	8

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art.6 ust.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz.1390 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w tym:

1. Opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
3. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
4. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Świątki na lata 2012 – 2015 został przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr XIII/98/2012 z dnia 28 marca 2012 roku. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi Gminy Świątki.

Od wielu lat na terenie Gminy Świątki podejmowane są działania mające na celu pomoc rodzinom dotkniętym przemocą domową. Program stanowi interdyscyplinarną strategię działań na rzecz zapobiegania i zwalczania przemocy domowej przez wszystkie instytucje i organizacje zobligowane do podejmowania działań w tym zakresie, działające na poziomie gminnym.

Założeniem Programu jest stworzenie kompleksowej pomocy dla rodzin dotkniętych przemocą domową przy udziale instytucji, organizacji i społeczności lokalnej. W tym celu podejmowane będą działania o charakterze interwencyjnym, terapeutycznym, korekcyjnym i profilaktycznym.

Cel programu: Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie dostępności udzielanej pomocy,
2. zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie
3. Poprawa skuteczności działania służb i osób zajmujących się przemocą w rodzinie,
4. Poprawa świadomości i wrażliwości społecznej .

Zgodnie z zapisami zawartymi w Programie jego realizatorami są:

1. Gmina Świątki:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Gminy w Świątkach,
 - Zespół Interdyscyplinarny
 - Punkt Informacyjno - Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Urzędzie Gminy w Świątkach,
2. Komisariat Policji w Dobrym Mieście,
 3. Placówki oświatowo – wychowawcze / szkoły, przedszkole/, świetlice wiejskie na terenie Gminy Świątki,
 4. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Świątkach,
 5. Organizacje pozarządowe,
 6. Rady sołeckie i społeczność lokalna.

Program zakłada sporządzanie sprawozdań rocznych z realizacji zadań zawartych w tym Programie.

II. TWORZENIE GMINNEGO SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Świątki na lata 2012-2015 (Uchwała Rady Gminy nr XIII/98/2012 z dnia 28 marca 2012r.) realizowany jest poprzez ścisłą współpracę instytucji, służb i organizacji pozarządowych (GOPS, Urząd Gminy, sołectwa i świetlice wiejskie, Zespół Interdyscyplinarny, parafie z terenu gminy Świątki, GKRPA, szkoły i przedszkole, Publiczna Biblioteka w Świątkach, Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Świątkach, Punkt Informacyjny – Konsultacyjny Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Komisariat Policji w Dobrym Mieście, kuratorzy zawodowi i społeczni). Przedstawiciele w/w jednostek są ze sobą w kontakcie mailowym, telefonicznym, osobistym, spotykają się w miarę potrzeb. Wiele z tych osób łączy funkcje tzn. ta sama osoba jest w składzie ZI, GKRPA i jest pracownikiem szkoły bądź GOPS - u. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie gminy Świątki jest dokonywana w ramach obowiązków służbowych pracowników socjalnych GOPS podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych oraz przez policjantów/dzielnicowych, którzy mają bezpośredni kontakt z mieszkańcami gminy Świątki.

Zadanie to, to przede wszystkim zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa poprzez szybką i skuteczną interwencję służb do tego uprawnionych oraz podjęcie czynności, które zabezpieczą ofiarę przemocy przed dalszym jej krzywdzeniem np. odseparowanie osoby krzywdzonej od sprawcy przemocy, uniemożliwienie mu korzystania z wspólnie zajmowanego mieszkania, wprowadzenie zakazu kontaktowania się i zbliżania do osoby pokrzywdzonej itp. Praca w grupach roboczych nastawiona była przede wszystkim na zapewnieniu bezpieczeństwa osobie doznającej przemocy.

III. PROWADZENIE PORADNICTWA I INTERWENCJI W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE W SZCZEGÓLNOŚCI POPRZECZ DZIAŁANIA EDUKACYJNE SŁUŻĄCE WZMOCNIENIU OPIEKUŃCZYCH I WYCHOWAWCZYCH KOMPETENCJI RODZICÓW W RODZINACH ZAGROŻONYCH PRZEMOCĄ W RODZINIE.

III.1. Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie prowadzenia działań profilaktycznych, edukacyjnych, informacyjnych w 2015r.

Działania podejmowane przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

1. W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Świątkach w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej na rok 2015 – Asystent rodziny i Koordynator Rodzinnej Pieczy Zastępczej zostało zatrudnionych 4 asystentów rodziny, którzy współpracowali z rodzinami zagrożonymi przemocą w rodzinie.

2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach ze środków własnych przygotował ulotki informacyjne i plakaty dotyczące działalności Zespołów Interdyscyplinarnych, danych teleadresowych dzielnicowych, instytucji działających na rzecz osób zagrożonych jak i doświadczających przemocy
3. W związku z wnioskiem złożonym przez GOPS w Świątkach do GKRPA o dofinansowanie działań profilaktycznych został zatrudniony psycholog. Psycholog pełnił dyżury dwa razy w miesiącu po 4 godziny. W 2015 poradnictwem psychologicznym objęto 30 osób. Niektórzy z poradnictwa skorzystali kilkakrotnie. Z tego typu poradnictwa skorzystały osoby uzależnione od alkoholu, współuzależnione, sprawcy oraz ofiary przemocy domowej.
4. W siedzibie oraz na stronie internetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świątkach oraz Urzędu Gminy w Świątkach znajdują się plakaty uwrażliwiające na problem przemocy w rodzinie oraz ulotki zawierające dane teleadresowe instytucji świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie.
5. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach w ramach pomocy rodzinom zagrożonym przemocą w rodzinie służył pomocą w formie pracy socjalnej świadczonej przez pracowników socjalnych, wsparcia finansowego przewidzianego w ustawie o pomocy społecznej oraz w formie usług opiekuńczych.
6. Pracownicy socjalni, Członkowie Zespołu uczestniczyli w szkoleniu na temat „Przeciwdziałania przemocy w rodzinie i przemocy ze względu na płeć”, „Najczęściej popełniane błędy w dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego”, „Praca z trudnym klientem” oraz w szkoleniu procedura „Niebieskiej Karty”. Zespół Interdyscyplinarny zajmuje się również rozpowszechnianiem informacji o możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Świątkach we współpracy z GKRPA w roku 2015 jak i w latach poprzednich organizował w okresie letnim i zimowym wypoczynek dla dzieci z rodzin dotkniętych przemocą i alkoholizmem.
8. Pracownicy socjalni każdorazowo udzielali informacji o prawach przysługujących ofiarom przemocy. Działali również interwencyjnie na zgłoszenia anonimowe, telefoniczne. Pracownicy socjalni pomagali pisać m.in. pozwody do Sądu, składali zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa, jak również byli świadkami w sprawach sądowych.

Działania podejmowane przez Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Uzależnień i członków GKRPA

1. Poradnictwo w ramach działania Punktu Konsultacyjnego. W 2015r. w ramach działania Punktu poradnictwa udzielał p. Grzegorz Radziecki- Konsultant ds. uzależnień. Od marca do sierpnia dyżury konsultanta odbywały się dwa razy w miesiącu po 5 godzin, zaś od 1 września konsultant dyżuruje raz w tygodniu po 5 godzin. Jednakże osoby zapraszane na rozmowę były informowane o możliwości rozmowy z konsultantem bądź pełnomocnikiem wójta ds. profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień. Do 30.10.2015r. w kręgu zainteresowania punktu było 37 osób. Wśród osób zgłaszających się do Punktu są także członkowie rodzin osób z problemem alkoholowym. Do 30.10.2015. przeprowadzono rozmowy z 16 osobami. Wpłynęło

7 wniosków o podjęcie czynności zmierzających do leczenia odwykowego GKRPA. GKRPA wysłała 55 zaproszeń do 30 osób uzależnionych bądź pijących szkodliwie (zaproszenia do niektórych osób były wysyłane wielokrotnie). Nie wszyscy jednak zgłosili się na spotkania. W 2015r. GKRPA poniosła koszt badania przez biegłych 1 osoby.

Działania podejmowane przez Przedszkole Samorządowe w Świątkach

1. Praca wychowawczo – terapeutyczna nad agresją wśród dzieci (wyciszanie, niwelowanie zachowań agresywnych, budowanie poczucia własnej wartości, radzenie sobie ze stresem, opracowanie kodeksu złości – praca ciągła ze wszystkimi przedszkolakami).

Działania podejmowane przez Szkoły na terenie Gminy Świątki

W ramach Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł” w Szkole Podstawowej oraz w Gimnazjum przeprowadzono badania ankietowe. Głównym celem badania była diagnoza występowania zjawiska używania substancji psychoaktywnych wśród młodzieży szkół podstawowych i gimnazjalnych. Przeprowadzone badania dostarczyły wiedzy o tym, że papierosy nadal stanowią problem. Badani uczniowie najczęściej sięgają po papierosy w okresie przejściowym ze szkoły podstawowej do gimnazjum. Podobnie jest z sięganiem po alkohol, narkotyki i dopalacze. Warto podkreślić, że badani uczniowie zazwyczaj są namawiani do używek przez swoich kolegów lub koleżanki. Dotyczy to wszystkich sfer, zarówno palenia papierosów, picia alkoholu oraz innych środków psychoaktywnych. Uczniowie, głównie szkoły podstawowej, podkreślają, że pierwszym alkoholem poczęstowali ich rodzice. Nie bez znaczenia pozostaje fakt przysłowiowej lampki szampana w noc sylwestrową, która być może staje się przyzwoleniem dla młodych, na spożywanie alkoholu. Z rozmów z osobami pracującymi z dziećmi i młodzieżą wynika, że popularne stają się papierosy elektroniczne, co potęguje zagrożenie inicjacji dopalaczy. Badania wskazały na problem dostępności papierosów i alkoholu. Zgodnie z deklaracjami badani nie mają dużych problemów z zakupem papierosów oraz alkoholu pomimo tego, że sprzedaż używek osobom do 18 roku życia jest w Polsce zabroniona. Należy zatem kontynuować edukację młodzieży o negatywnych skutkach palenia papierosów i picia alkoholu, edukować sprzedawców oraz innych dorosłych, którzy ułatwiają dostęp do papierosów i alkoholu o konsekwencjach prawnych takiego postępowania. W naszym środowisku niezwykle ważne jest edukowanie młodzieży i dorosłych o negatywnych skutkach zażywania środków psychoaktywnych, w tym niezwykle modnych w ostatnim czasie dopalaczy. Edukowanie to mogłoby się odbywać zarówno w postaci otwartych wykładów, spotkań z młodzieżą, ale też poprzez opracowanie kampanii społecznych mających na celu, nie tyle edukację w zakresie profilaktyki ale uwrażliwienie opinii publicznej na fakt sięgania przez młodzież po papierosy, alkohol i substancje psychoaktywne oraz konsekwencje zdrowotne w tym utrata życia. Placówki edukacyjne z terenu Gminy Świątki prowadzą zajęcia profilaktyczne z zakresu problematyki uzależnień, przemocy, agresji w oparciu o opracowane wewnętrzne programy profilaktyki, a także programy rekomendowane przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych np. Program Przyjaciele Zippiego realizowany w Przedszkolu w Świątkach w roku 2014. Na działalność profilaktyczną pozyskują środki m.in. ze środków pochodzących z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Niezwykle istotny jest

fakt, dostrzegania problemu przemocy domowej przez pedagogów w rodzinach uczniów. Pedagodzy wskazują także na konieczność rozwoju kompetencji wychowawczych rodziców.

IV. ZAPEWNIENIE OSOBOM DOTKNIĘTYM PRZEMOCĄ W RODZINIE MIEJSC W OŚRODKACH WSPARCIA

W roku 2015 nie zaistniała potrzeba umieszczania osób dotkniętych przemocą w rodzinie w ośrodkach wsparcia. W razie potrzeby pracownicy GOPS podejmą stosowne działania w celu zapewnienia miejsca będą kontaktować się telefonicznie z:

1. Specjalistycznymi Ośrodkami Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olsztynie, Elblągu i w Olecku,
2. Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej prowadzonym przez PCPR w Olsztynie,
3. Ośrodkami Interwencji Kryzysowej prowadzonymi przez PCPR w Mrągowie w Iławie,
4. Ośrodkiem Wsparcia dla Matek z Małoletnimi Dziećmi i Kobiet w Cięży w Olsztynie,
5. Hostelem dla Ofiar Przemocy w Olsztynie, prowadzonym przez Caritas Archidiecezji Warmińskiej.

V. ZAKOŃCZENIE

Systematyczna ewaluacja Gminnego programu stanowi podstawę do jego doskonalenia, a co za tym idzie wprowadzenia ewentualnych korekt, nowych rozwiązań wynikających z dynamiki zmieniających się uwarunkowań społecznych oraz doświadczeń podmiotów realizujących Program.

Od ponad trzech lat w naszej gminie budujemy system przeciwdziałania przemocy w rodzinie oparty na znowelizowanych ustawach, nowych rozporządzeniach i wytycznych. Cała praca zespołu interdyscyplinarnego odbywa się wysiłkiem wielu osób- wysiłkiem bezcennym bo bezpłatnym. Wszystko to w ramach obowiązków służbowych, często w czasie wolnym od pracy.

Jako zespół borykamy się z wieloma problemami: organizacją pracy, obiegiem dokumentów, zabezpieczeniem danych osobowych, scalaniem zespołu, monitorowaniem pracy w grupach roboczych, a co najważniejsze analizą indywidualnych przypadków przemocy. Osoby pracujące na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie wiedzą iż wiele przypadków przemocy, zostaje umorzonych, dla eksmitowanych sprawców nie ma lokali socjalnych a pomoc psychologiczna dla ofiar jest niewystarczająca.

Pisząc o tym wszystkim zdajmy sobie sprawę, że jest jeszcze wiele do zrobienia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, ale pragniemy też podkreślić, że interdyscyplinarne podejście do zagadnienia przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest daleko skuteczniejszą metodą działania niż te stosowane uprzednio. Spora ilość instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy domowej działanie

w pojedynkę, a w sposób skoordynowany, co z kolei znacząco wpływa na szybkość i skuteczność podejmowanych działań.

Z przebiegu spotkań grup roboczych wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet – szybki i pełny przepływ informacji między służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i nie wykluczających się wzajemnie.

W trakcie naszych spotkań mogliśmy zapoznać się z procedurami poszczególnych instytucji, które starają się maksymalnie wspierać rodziny w trudnych sytuacjach życiowych. Osoby tworzące Zespół Interdyscyplinarny cały czas rozwijają się i zbierają cenne doświadczenie w swej pracy, które w przyszłości z całą pewnością pozwoli na coraz skuteczniejsze działania.

Z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet – szybki i pełny przepływ informacji między służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie powielających się i nie wykluczających się wzajemnie. Problemy rodzin dotkniętych przemocą domową mogą być skutecznie rozwiązywane jedynie przy efektywnej pracy różnych osób i instytucji. Problemy rodzin dotkniętych przemocą domową mogą być skutecznie rozwiązywane jedynie przy efektywnej współpracy różnych osób i instytucji. Zasadnym jest wzmocnienie działań skierowanych do sprawców przemocy, w tym w zakresie programów korekcyjno-edukacyjnych, oraz działania o charakterze motywacyjnym. Z uwagi na interdyscyplinarność problemu przemocy w rodzinie istotnym czynnikiem zwiększającym skuteczność rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy domowej jest doskonalenie kadr, a przede wszystkim współdziałanie lokalnych instytucji, poprzez przekazywanie istotnych informacji w obszarze prowadzonych postępowań przez policję i prokuraturę.

Mając na uwadze skalę zjawiska, koniecznym staje się rozważenie możliwości zwiększenia skali pomocy w formie porad psychologicznych, pomocy socjalnej (praca socjalna), pomocy prawnej.

Opracowanie: Przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie Anna Rynko.